

ABONAMENTUL:

Un an	200 L
6 luni	100 L
3 luni	50 L

Redacția și administrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

Triunghiul Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Multe răni ce ai primit te fac erou în fața lumii, invalid în ochii tăi.

Carmen Sylva.

Anul IV. — N-rul 54

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 25 Decembrie 1927.

Nașterea Mântuitorului.

Câteva cugetări la ziua Intrupării lui D-zeu.

În planurile cele nepătrunse ale Proniei divine, Betleemul fu ales orașul unde, într'un staul de vite, trebuia să se nască, după trup, Fiul lui D-zeu, soarele dreptății și Mântuitorul lumii, Iisus Christos. Prunc fără păcat, Fiu al Celui Prea înalt, fu sortit să stea, din prima zi a venirii Lui pe lume, laolaltă cu dobitoacele cele necuvântătoare, El Cuvântul, al cărui glas răsună în întreaga lume, care ne chiamă astăzi și va chema omenirea în veci, către adevăr și mântuire. Ingeri îl vestiră, lumea se trezi și veni să i se nchine dela păstorul umil până la regii mândri și bogați! Daruri i-se aduc închinare i-se oferă, slavă i-se cântă!

Dar mânia și turbarea omenescă — năucită pentru un moment — își cere partea ei și 14.000 de prunci îi căzură jertfă, însă pe blândul Iisus nu-l putu atinge, căci Domnul îl păzi.

Ani de zile trecură, și după ce făcu cunoscut omenirii tot de ce avea nevoie ca să și redobândească locul pierdut, D-zeu îngădui omului de sub lege să ofere Fiului său ultimul pahar al amărăciunii, pentruca opera răului să fie complectă ca așa să sporească darul și omul să se mântue prin jertfirea de pe cruce a Celui nevinoat laolaltă cu tâlharii. Astfel primi omenirea la ea pe Mântuitorul ei: îi pregăti loc de naștere o esle și-L crucifică cu tâlharii!..

Biruința morții fu înșis moartea ei proprie, iar Cel venit din ceruri se ridică la ceruri, arătându-ne calea menirii noastre.

Sămânța cuvântului mântuitoru cresc, Dumnezeu Semănătorului se recunosc, și iață-ne serbându-l a una mie nouă suta douăzeci și șaptea zi a Sf. Sale Nașterii.

Astăzi, după ce omenirea mărturisește de atâtea veacuri pe Iisus ca Fiu al lui D-zeu, ni se impun și nouă, ca adevărați urmași ai credinței celei drepte, câteva întrebări, cu ocazia zilei Nașterii Mântuitorului. Fiecare creștin trebuie să se întrebe în această zi: *Dacă eu cred în Divinitatea lui Christos, ce conține această credință? Dacă sunt pătruns de acest mare adevăr, nu trebuie oare să radiez, prin fiece cugetare a mea, o astfel de credință? Dacă Iisus Christos, care se nască, trăiește și învie pentru mine, este într'adevăr D-zeu, pot eu oare să-mi mărginesc da-*

toria mea față de El la o simplă mărturisire în Divinitatea Lui?

Fără îndoială, doctrina Divinității lui Christos este tot atât de imperioasă și productivă în sfera credinței ca și în aceea a moralei. Sf. apostol Pavel face din dogma Divinității Mântuitorului premisa celor mai mari concluziuni, garanția celor mai neîndoelnice așteptări: *„Când celce pe însăși Fiul său nu l-a cruțat, ci l-a dat morții pentru noi toți, cum nu ne va darui oare toate împreună cu el?”* (Rom. VIII, 32).

Contemplarea unui adevăr, cum este acesta al D-zei Mântuitor-

cere motive, suporturi, consecințe. Acestea nu pot fi date de considerațiunile abstracte ale filosofiei. Când D-zeu este considerat cât de cât ceva mai puțin decât „obiectul personal” al afecțiunii și venerării, atunci sentimentul de pietate nu este satisfăcut: el flămânzește, lăncezește, moare.

Singură învățătură că Iisus cel născut în Betleem este D-zeu intrupat apără dogma fundamentală a creștinătății despre un D-zeu creator, purtător de grije al vieții și judecător suprem al faptelor omenești, pe care nici-o altă învățătură nu-icapabilă s'opăstreze și popularizeze.

Intruparea este puntea de peste abisul ce se deschide în mintea noastră între cer și pământ: ea aduce pe Atotputernicul, Atotștiu-

Iisus este Necuprinsul, supus de bunăvoie limitelor; Iisus este Providența îmbrăcată în carnea și sângele nostru; Iisus este caritatea infinită care caută spre noi cu priviri binevoitoare și cu o blândă dragoste; Iisus este înțelepciunea eternă, care vorbește în limbă umană din adâncurile cugetului infinit; Iisus este D-zeu care se face pe sine posesiunea noastră; El este D-zeu „venit foarte aproape de noi: în gura și inima noastră”. Noi îl privim, năzuim spre el, îl atingem și devenim părtași ai naturii dumnezeiești, prin actuala împărtășire cu trupul și sângele lui.

Iată, deci, rezultatul Intrupării divine: ea aduce pe D-zeu întru cele din lăuntru ale omului, fără însă a pune în mintea omului nici cea mai mică îndoială asupra spiritualității substanței divine. Nicăieri idea de D-zeu nu este mai înaltă decât acolo, unde credința în Divinitatea lui Iisus este clară și puternică.

Iar dacă ne știm fericiți în Christos, noi creștinii suntem uniți cu D-zeu; noi posedăm pe D-zeu; trăim conștiincios; ne mișcăm și suntem în D-zeu. Mintea și inima noastră de o potrivă înțeleg pe D-zeu cât se poate de bine și constant, pentru că el a pus stăpânire pe întreaga noastră natură intelectuală, morală și corporală, pe care a încălzit-o, luminat-o și sfințit-o prin viața omenescă a lui Iisus. Nu putem să ne gândim și nici să ne bucurăm de unirea noastră cu Iisus, fără ca să nu fim puși față în față cu Ființa și atributele celui cu care am devenit una în Iisus.

Asigurarea practică a creștinului, contra tuturor greutăților cărora poate fi expusă credința lui, stă în acea constantă contemplare a lui Iisus și comunicare cu El, care este ființa vieții creștine: *„Că D-zeu, care a zis să lumineze dintru întunec lumina, acela a strălucit în inimile noastre, spre luminarea conștiinței slavei lui D-zeu în fața lui Iisus Christos (II Cor. IV, 6)”*.

Să ne silim noi cei de astăzi a pregăti locul Nașterii Mântuitorului în sufletele noastre și să crucificăm toate răutățile cărnii trupului nostru, spre a-l pune și pe acesta înaintea D-lui curat, amintindu-ne în fiece zi, că D-zeu a investit natura noastră umană cu o onoare așa de înaltă și distinctă, când El însăși a îmbrăcat-o, și a înălțat-o la cer în forma ei de perfecțiune glorioasă, pentruca să fie părtașe a tronului său în veci.

rului, este — în el însăși — ca și privirea cu ochii deschiși a splendorii soarelui arzător dela amiaza zilei de vară. Mult mai bine putem admira soarele natural al cerului, dacă privim frumusețea pe care el o aruncă peste fața lumii în valurile de lumină care isvorăsc din el. În mod asemănător, putem pătrunde înseamnărea Divinității „Soarelui Dreptății” prin observarea adevărilor care depind direct de această doctrină măreață, — adevăruri pe care ea imprimă o înseamnăre atât de profundă și nespuse de mângăetore!..

Așezată în centrul credinței creștine, doctrina despre Divinitatea Mântuitorului privește atât trecutul cât și viitorul. Ea apără în cugetul creștinului ideea unui D-zeu personal și ideea demnității omului; ea lămurește înțelesul, afirmă forța adevărilor ce depind de ea; în sfârșit, ea fecundează morală și viața spirituală creștină prin aceea că procură un motiv pentru virtuțile creștine, fără de care aceste virtuți ar cădea la nivelul păgânismului.

Pentru o credință vie într-o ființă supremă, spiritul omenesc

torul, nemărginitul D-zeu jos în cugetul și inima creaturilor sale raționale.

„Cuvântul” devenit trup (Ioan I, 1) este D-zeu care s'a apropiat de capacitățile noastre mărginite, iar această apropiere, această coborâre s'a manifestat într'un sens atât de clar și de puternic cum nu se mai găsește în afara creștinismului. Cât de profundă, cât de fertilă este ideea despre D-zeu, despre natura și atributele sale în scrierile sf. evangelist Ioan și Pavel! Cum se imprimă puternicul sens al veșii majestoase și prezența lui D-zeu asupra obiceiurilor, literaturilor, codurilor de lege, instituțiilor și caracterelor naționale! Cum îndoaie voințele, cum înmoaie inimile, schimbă curentul și direcțiunea vieților și cum transformă sufletele oamenilor! Și pentru ce? Pentru că în loc de a ne prezenta vre-o abstracțiune fugitivă, inaccesibilă intelectului și desamăgitoare pentru inimă, Intruparea ne arată pe unul în carne și oase, pe Iisus Christos Domnul.

Iisus este atotputernicul mărginindu-și puterile nemărginite;

Continuare de pe pag. 1

În mijlocul atacurilor dușmanilor credinței noastre ortodoxe ducându-ne la altar în sf. zi a Nașterii D-lui să ne aducem aminte de cuvintele apostolului Ioan și să repetăm cu el: „Iubiților,

acum fii ai lui D-zeu suntem, și încă nu s'a arătat ce vom fi; ci știm că atunci, când se va arăta, asemenea lui vom fi; că'l vom vedea pe el precum este (I Ioan III, 2)“.

Prof. Vintilă Popescu

Tinutul Hălmăgiului.

Aspecte economice din Munții Apuseni

De Traian Mager, prof.

Pomăritul

Schimbul fructelor în câmpie pe grâu și cucuruz, acoperire deficitul de cereale.

Până în prezent pometurile nu ocupă terenuri deosebite de celelalte culturi, pomii cultivându-se prin grădinele și livezile cu iarbă și împreună cu cerealele prin arături, iar prunii și cireșii chiar și prin pășuni.

Nu s'a făcut mai nou numărătorea pomilor, o statistică mai veche din 1896, arată: 12886 meri, 4314 peri, 2897 cireși, 1047 vișini, 41892 pruni și 4645 nuci. Deoarece propaganda pentru intensificarea pomăritului se începe numai dela 1891, când un emis din ministerul agriculturii stabilește pentru fiecare regiune soiurile de pomi nobili ce au să se introducă, mai apoi când în anul 1894 se votează art. XII de lege, care obligă fiecare comună să și înființeze pepinieră comună, în urmă prin des luarea cămăraților la anul 1896, într'un răstimp de 23 ani, până la izbucnirea războiului, pomăritul a progresat considerabil, așa că astăzi numărul pomilor este cel puțin de trei ori mai mare decât acela arătat la 1896.

Tinutul Hălmăgiului este patria fericită a pomilor fructiferi, condițiile de sol și climă fiind atât de favorabile încât pomul crește de sine și în stare sălbatică prin păduri, prin gardurile de spiri, pe coastele râurilor, pretutind ni începând de jos din vă și până la înălțimi de 600-700 metri. Ceeace denotă însă mai bine însușirea de regiune proprie pomăritului, este faptul că omidele, păduchii de sânge, nu atacă pomii, cari afară de gunoitul și scormonitul pământului din jurul lor, nu reclamă nici o altă îngrijire. Importându-se altoi de prin pepiniere și statului dela câmpie, am observat pe alocurea înaintea cu ani apariția păduchelui de sânge; spre norocul acestui tinut, mulțumită probabil ciimei de aici mai răcoroasă, acest flagel s'a localizat de sine.

Spre deosebire de câmpie, unde pomii cresc repede și nieri tot atât de repede, neajurgând o dezvoltare completă, iar fructele lor se învermâncșează, căzând înainte de coacere; aici tulpinile pomilor se dezvoltă în cet, formând coroane uriașe, sunt trainice și pășirează fructele până la deplină maturitate. Îndeosebi varietățile locale de meri și nuci țin cât două generații de oameni.

Cât privește fructele, ele au o aromă și gust neîntrecut, cu care fructele dela câmpie nici nu se pot compara. Asemenea se conservă bine și în stare crudă. În podgoriile Aradului, se produc multe cireșe, frumos dezvoltate, variate ca formă și culoare, însă numai acela cunoaște savoare cireșii, care a gustat vreodată „moacrele” dela Lunșoara, Busturi, Groși, ori chiar cireșele semisă batice de aici, mărunte, petroase și foarte concentrate ca gust. Tot așa și merele, ne mai vorbind de nuci, cunoscute în comerțul din străinătate chiar. Nucile dela Brad, Hălmăgiu și Vascău, deși nu mari, dar foarte bogate în conținut de oleu, se exportă mai ales în Germania și în America.

Asemenea este de calitate superioară țuica de prune, ce se destilează în cantități mari. O specialitate a tinutului este țuica de cireșe, pe alocurea și mai herbe și țuică de „coarne” (din fructele arbustului Cornus mas, ce crește în stare sălbatică; azi prin desteluirea coastelor, în pieire).

Soiurile de fructe.

Se cultivă meri, pruni, nuci, cireși, mai puțin peri, vișini, gutul și piersecl. Pentru valorizare contează: merele în stare crudă; prunele, ca țuică, magiun și mai puțin crude, și nucile.

Soiurile de mere indigene sunt: perești, albe, acre, mustoase, marinești, dungoase, sălcii, verzi, cupioriști, mistrețe, bulzenești ș. a. Dintre acestea, remarcându-se prin calități distinse se mai mențin în cultură numai pereștile (cormoșe), mustoase, foarte trainice, țin în stare crudă până vara și bulzeneștile, mărunte, dar de un gust excelent.

S'au introdus pe cale de propagandă și acclimatizat perfect soiurile: siculane, ranete, parmene, Töök Bănti, batuir, mașanschi. Siculanele au fost aduse sub ocupația rucească, de către turci, s'au răspândit însă din comuna Șicula de unde și-au primit numele.

Cele mai bune prune sunt „bistrțele”, care se pot usca, se pot destila în țuică, se pot prepara cași magiun, ori consuma în stare crudă. Bistrțelii nu priesc însă în toate regiunile, mai sunt apoi prune carandene, grăște, potrivite numai pentru țuică, grășțele și pentru magiun.

Cireșele „moacre”, mari, cu muș hui vârtos, foarte concentrate ca gust, deși stând deasupra oricărei concurențe; nu contează la valorizare, nefiind organizat transportul rapid precum și metodele de ambalaj potrivit.

Nucile, suportând transportul oricât de îndepărtat, cu ele se face comerțul cel mai întins, și se și expozitează în străinătate.

Producția.

Pomăritul nu este la fel răspândit în întreg tinutul, ci variază după nuanțele de compoziție ale solului, statura înclinării terenurilor față de soare, altitudinea acestora, condițiile de umiditate și tradiția de înțelegere a populației. Astfel condițiile de propășire ale pomăritului variază chiar și în cuprinsul aceleiași comune.

Dacă mărul și prunul mai ales prunul carandan, dominează în întreg tinutul, nucul se menține exclusiv în terenuri puțin petroase, pe lângă cursul pâraelor, se înalță bucuros și pe coastele dealurilor, dacă solul este puțin pietros și are soarele în față. Se observă imediat după aspectul pomului care este terenul prielnic nukului, în terenurile potrivite, se dezvoltă repede, chiar în primul an aruncă lăstari de aproape un metru lungime, până când unde nu priesce, abia vegetează, și în 15-20 ani piere, după ce și-a îngroșat nu-

mai puțin tulpina fără să și fi putut dezvolta coroana. Așa s'a întâmplat în pometurile fostului dascăl, Petru Mager din Bodești, în vreme ce merii sădiți deodată cu nuci, au ajuns o dezvoltare completă, nucii se găsesc azi după 20 ani, împuși și pe sfârșite. Interesant, că în aceea comună, în crângul numit „Lupești”, la câteva sute de metri distanță și mai sus cu vreo 40-50 metri numai, fiind altă vână de pământ, mai pietros, nucul sbîrda în dragă voce.

În comunele de jos, dela gurile văilor, unde teregurile sunt mai accesibile și pentru cultura cerealelor, pomăritul este mai puțin dezvoltat, așa în Leasa, Leștoara aproape nu există pomi. Sunt oușine pometurile încă și în comunele O huri, Tărmure, Ionești, Poenariu, Tăhesti, Tisa, (afară de crângul Paragine), Văfurile, Aciuța, Dumbrava, Bodești.

Pomăritul este mai dezvoltat în comunele Hălmăgel (îndeosebi în cătunul Sârbi), Lunșoara, Busturi, Lazuri și Groși, unde priesc de minune toate soiurile de pomi, incluziv nucii și mocrni.

Este greu de socotit producția totală a fructelor, căci nu se ține seamă de cantitatea ce se produce și de ceace se consumă pe loc. O evaluare aproximativă se poate întreprinde numai urmărind cantitățile ce se ofer spre vânzare, cari sunt mult reduse față de cele ale producției.

Pe baza cunoștințelor mele, consultând localnicii și pe negustori, am socotit, că în tinutul Hălmăgiului, într'un an de roadă se produc aproximativ: 25.230 măzi metrice de mere, 166.0 m. metr. prune și 3220 măzi metrice de nuci, repartizându-se pe comune în următorul chip:

C O M U N A	Producția anuală de fructe în măzi metrice		
	mere	prune	nuci
Hălmăgiu	200	150	15
Hălmăgel, Sârbi, Tărnăvița	1200	1000	150
Lunșoara, Voșdoci	4000	2000	1200
Poenariu, Tăhesti	400	200	15
Tărmure, Ionești	800	450	20
Tisa	1200	600	60
O huri, Ocnița, Ocșor	700	350	15
Banesti, Cristești	800	500	30
Brusuri	2500	1500	900
Bodești, Mermesti	900	600	15
Leasa, Leștoara	80	50	—
Văfurile (Cuciu)	700	1000	30
Măgulea, Vidra	1800	1000	45
Lazuri, Groși	2000	1500	300
Avram Iancu (Aciuța)	1600	1100	50
Poenariu, Brusturesc	1300	900	60
Pl. și Ția	1400	1400	160
Acuța	600	400	30
Dumbrava, Bodești	1100	900	70
Guravani, Rostoci	400	400	15
Tălagu	1000	600	90
Total	25.230	16.600	3.220

Adecă, în vagoane de câte zece tone: 252 vagoane mere, 166 vagoane prune și 32 vagoane nuci.

Ne fiind introduse cuptoare sistematice pentru uscarea fără fum, merele și perele se usucă în „coș re” cu fum, conservându-se ca „moane”, pentru consumul propriu. Astfel preparate, dacă se și oferă în cantități neînsemnate spre vânzare, nu pot suferi concurența cu produsele introduse în comerț ale Bosniei.

Până când merele se valorizează numai în stare proaspătă, aproape întreaga producție de prune se transformă în țuică și magiun, extragându-se dintr'o recoltă, ca cea amintită, aproximativ 15-16 vagoane de țuică (una suta cincizeci până la una suta șazeci mii de litri) și 4-5 vagoane magiun.

Pomăritul acoperă deficitul de cereale.

Cel mai uzitat procedeu pentru procurarea cerealelor, este schimbul poamelor pe bucate. Precum își încercă moșul alpin ciubarele, așa moșul dela Hălmăgiu își încercă căruța cu poame și o pornește „în jos”, după bucate. (Moșul alpin zice „la țară”) Căruțierii satele dela câmpie și schimbă poamele pe cereale, cam în părți egale, mai rar vinde și pe bani, de cari cumpără iarăși cereale. Un drum ține 2-3 săptămâni, și pentru 6-7 măzi fructe, se aduce acasă cam tot atâtea bucate.

În felul acesta, cultura pomilor este aici cu mult mai rentabilă, decât agricultura, căci aceeași suprafață cultivată cu pomi, aduce cel puțin de trei ori atâta venit cât ar aduce o cultură de cereale.

Dușmanii pometurilor în dezvoltare.

Dușmanii pomilor tineri sunt vtele cornute, caprele și iepurii, cari rod scoarța și mlăd țe merilor, perilor și a prunilor. Per oclă critică a pomului este „până scapă dela vit”. Foarte „otrăvitoare” este rozătura de iepure, care iarna roade scoarța crudă a tinărului pom de jur împrejur, nimicindu-l fără remediu.

Am văzut în unele comune un procedeu original de combatere a acestui inconvenient. Se știe că de-alungul văilor, pe lângă cursul apelor, se imbulzește arinul, care crește foarte repede. Ajuns la o dezvoltare când trunchiul arinului poate fi de folos, se taie, butucul de arine descompunându-se repede, în jurul lui dau puț din rădăcini cari formează un tufiș des.

În mijlocul acestui tufiș, în humusul format din trunchiul arinului mură, se sătește prunul, care hrănit de butucul în descompunere, pășt și umbrat de vâstarii nou ai arinului, se dezvoltă foarte prielnic. Când prunul a scăpat de vit, se curăță arinul din jurul lui, lăsându-se pomul liber.

Procedura aceasta ingenioasă, ar trebui aplicată pe o scară cât mai întinsă, extinzându-se și asupra nukului, a cărui zonă prielnică o formează tocmai terenurile petroase ale văilor.

V. Nicolescu și Ath. Mărculescu

AVOCATI

Strada Eminescu Nr. 6

Consultații orele: 9-12 a. m. 3-6 p. m.

Telefon 568.

524

Hristos se naște, măriți-L...

Avem din nou Crăciunul... Prăznuim din nou nașterea Domnului Isus Cristos. Gândurile creștinilor de pretutindeni azi iarăș îndreaptă spre staulul dela marginea orașelului Vifleem.

Ieslea din acel staul aburată de fânul răscolit să potolească foamea blânderor bovine de odinioară, azi se identifică cu inima creștinului în care se renaște pentru a 1927. oară Acela, care avea să potolească stea după fericire a întregului neam omenesc.

Însetosarea după izbăvire printr-o putere magică divină a fost și este generația și proprie firii omenesci. Zadarnic ar vrea ateni să aplice grandioasa epopee a Mântuirii prin Fiul lui D-zeu ca pe o simplă legendă existență și la alte religii înainte de creștinism; de-a geabă se fărâmitează credința în sterile discuții ale istoricilor și teologilor asupra exactității datei nașterii lui Isus, că oare cade de fapt pe ziua de 25 Dec; deșarte rămân și discuțiile filologilor asupra originii și însemnării Cuvântului „Crăciun”.

Aceste toate numai accesoric ating praznicul nostru de azi. Esența lui este de-o origine mult mai lăuntrică de cât să poată fi supusă deliberărilor rațiunii comune omenesci.

Intruparea Cuvântului Vecinic care dintru început eră la D-zeu și D-zeu eră — constituie nucleul central a celei mai înalte filozofii materice. Logosul, propriu speculației intelectului rutinat al celei mai înalte aristocrații a gândirii clasice, se coboară pentru a fi al tuturor, al obștei întregi omenesci. Din sfera cea mai înaltă a rațiunii pure coboară treptele pentru a se opri în cel mai naiv mediu al omului simplu: staulul din peșteră, ieslea dobitoacelor....

Fiul cel săltat în brațele Maicii-Fecioare în fața păstorilor, celor dintâi închinători; *Ingerasul* zimbitor care se deslăță în zborul zglobiu și cântecul dulce al cetelor ingerești; *Împăratul* nou-născut la picioarele cărui se prostern darurile celor trei Magi — eră în același timp cea mai solidă legătură între D-zeu și om.

* * *

Câte căreri drepte și strâmbe bătătorim scoțind gemete și suspine pentru a obține favorul unei trainice legături cu o persoană dela care depinde soarta noastră temporală, poziția socială ce o îndeplinim aci pe pământ.

Crăciunul cu repaosul lui să ne dea posibilitatea unei reculegeri sufletești pentru a cimentă legătura cu Acela care ne poate desclăde larg porțile fericirii vecince, dincolo de această viață „plină de scârbă și păcat”.

Să ne tresalte sufletul înduplecat foednând cu cei ce cântă în sf. biserică: „Cristos se naște, măriți-L”!...

C. Turicu.

NOAPTEA DE ANUL NOU (REVELIONUL)

se va serba de toți românii la un loc în sala de dans și în sala restaurantului HOTELULUI CENTRAL care au fost angajate EXCLUSIV pentru acest scop. Comitetul de organizare însărcinat de Căminul Cultural al „Astrei” cu organizarea acestei petreceri a luat de pe acum toate măsurile pentru ca publicul să se simtă „ca acasă”. — Două muzici între care și un Jazz-Band de prima clasă vor cânta pentru dans și petrecere până dimineața.

Comitetul se îngrijește ca restaurantul să pună la dispoziția amatorilor mâncările cele mai bune cu prețuri convenabile. Mesele din restaurant pot fi reținute de pe acum în schimbul unei mici taxe și rămân tot timpul la dispoziția celui ce le-a reținut.

Diferite surprize plăcute sunt rezervate oaspeților. Asupra programului nu putem face nici o indiscrețiune.

Informațiuni se pot lua dela cancelaria Căminului Cultural al „Astrei” în ori ce zi dela 5 la 7 după amiază.

Comitetul de Organizare

Societatea Dr. Petru Pipoș pentru Studiul copilului român.

de Teodor Mariș, prof.

1. Pentru măsurarea taliei, dacă nu avem masuătoare specială, ca la mișle, (Taliometru) și nici metrul întrebuit de croitori, împărțim o fâșie de hârtie în cm. fâșia de hârtie să fie lungă de 1 m. Această o prindem cu un cuiuș de perete, dar așa încât, capătul din jos a fâșiei de hârtie sau a metrului să fie la o înălțime de 90 cm., dela padiment. Astfel avem un aparat cu ajutorul căruia putem măsura până la 190 cm. înălțime pe oricine. Înătimea o precizăm cu un lineal pus deasupra capului copilului vertical spre metru.

2. Talia ș-zând se măsoară tot cu metrul, a cărui capăt din jos îl așezăm la înălțimea ș-ândului de șezut, pe care în acest scop așezăm copilul.

3. Pentru măsurarea distanței brațelor întrebuităm o fâșie de hârtie lungă de 2 m. și împărțită în cm. pe care o așezăm pe peretele orizontal la înătimea umerilor copilului. Când măsurăm, copilul stă cu spatele la perete și picioarele la olaltă cu călcăile ca de altcum și la măsurarea taliei.

4. La măsurarea, cântăretea, greutatea scădem din greutatea totală 5%, dacă am cântărit copilul cu haine cu tot.

5. Perimetrul toracului, adică înconjurul pieptului se măsoară cu metrul întrebuitat de croitori, așa că îl trecem pe dedesubtul hainelor groase, pe sub omoplat — (lopătuță) — și-l încheem înainte, la sfârșitul st-riului (osul pieptului). Asupra capacității pulmonare facem deducții din deosebirea dintre înconjurul pieptului în stare normală și cea cu ocazia inspirației adânci. Dealtfel se măsoară cu spirometrul, un aparat special.

Spirometrul ne putem forma și noi în modul următor: Luăm o cratiță de 20-25 litri, apoi o sticlă de crastaviți de 6 l. Sticla aceasta o împărțim turnând în ea câte 1/2 l. de apă, în jumătăți de litri, pe care le notăm pe o fâșie de hârtie, lipită de mal nainte dealungul sticlei. Punem acum pe fundul cratiței pline cu apă 2-3 bucăi de piatră ori fier, pe acestea așezăm sticla cu gura în jos. Luăm apoi o țevă de gumă, provăzută la un capăt cu o țevă de sticlă, care să fie atât de lungă încât introdusă în sticla de crastaveți, care se află deja așezată cu gura în jos peste cratiță, s'ajungă până la fund. Pe partea cealaltă a țevii de gumă punem copilul să tragă aerul din sticlă, până când apa ajunge la unul din semnele de pe fâșia de hârtie lipită pe sticla de crastaviți de ex. să ajungă apa până la 4.

Acum punem copilul să aspire, tot aerul din plămâni, apoi să tragă — în-

spire — prin capătul țevii de gumă aer din sticlă, până își umple plămânile, în locul devenit astfel gol în sticlă se urcă apa din cratiță, iar împărțirea de pe fâșia de hârtie ne arată câți l. de aer a inspirat copilul, fiindcă chiar atâția litri de apă s'au urcat în sticlă. Așa căpătam capacitatea pulmonară.

7. Circumferința capului se măsoară tot cu metrul cu care am lucrat până acum, peste partea occipitală și încheind deasupra sprâncenelor.

8. Grosimea brațului se face măsurând bicepsul.

Fiind studiarea copilului, de către o societate anume constituită în vederea acestui scop lucru nou la noi, ni s'au ridicat, unele nedumeriri cu privire la exactitatea datelor ce le vom primi dela singuratici examinatori, precum și la imposibilitatea de a face acest studiu în lipsa aparatelor necesare.

Ambele nedumeriri sunt îndreptățite numai în parte, pentru că dacă nu fiecare membru al corpului didactic este constiu de această nouă mișcare în domeniul pedagogic, vor fi cu siguranță mulți, cari vor vrea să învețe, să adune experiențe noi, să se exerciteze în analizarea sufletului copilului român.

În acest moment mă gândesc la foștii mei elevi și el ve, azi învățători și învățătoare și împreună muncitori cu mine în domeniul educației și in-

strucție fiilor poporului român și le zic: „La muncă azi a sosit timpul ca să putem valida rezultatele muncii începute în ș-ouile noastre de aplicație și continuată în școalele înțelegerii din-tre D-stră.”

Și dacă numai noi am fi — ceea ce nu-mi place să cred — dar și atunci societatea noastră are dintru început destui apostoli cari să lucreze la realizarea scopului și la răspândirea ideilor ei între alți futuri competenți a societății românești.

În ce privește aparatele, da, sunt necesare, dar ele se comandă, — și în cazul, când societatea noastră ar dispune deja de bani — numai pe cum se ivesc nevoile. Până atunci, multe foloase se pot trage de pe urma observațiilor luate numai cu hârtie și creion.

Adevărul pedagogic să afle în direcția cercetărilor societății noastre. Faptul că pedagogia s'a format până acum cu descoperirea copilului, este cauza că, pe lângă toate jertfele morale și materiale adăse pe altarul educației până acum, suntem încă atât de departe de perfecțiunea dorită.

Arad, la 24 Nov.

Colind bătrânesc.

(Din f-ntul Halmagiului, în dialect).

Buit-o și-o mai buru
Dumnezeu p'ăest pamântu
Tât să vadă și să creadă
Șie fac taru cu metarii,
Luară se duserăse
Pan oraș pan Vifleiem
La casa bogatului:
— B nă zăua, om bogat!
— Mulțam vouă șierșetorii
— N'ai un prânz ca să nie dai?
— Prânzu iese, nu-i gie voi,
Că-i de oameni mari ca noi!
Luară se duserăse
La casa săracului:
— Bună zăua, om sarac!
— Mulțam vouă, oameni bunil
— N'ai un prânz ca să ne dai?
— Prânzu iese i cam puțin,
Ș-om mânca cât om avea,
Că Domnu mai mult ni-o da.
Luară se duserăse
Pan oraș pan Vifleiem.
Dumnezeu gin grău grăia:
— Uită-ce, Petre, mai uită,
Uită-ce, Petre, napoi,
Gie viezi, Petre, șie-i vegiea?
— Văi casa saracului
În mijocu Raiului.

Dacă doriți bere de o calitate superioară, cereți pretutindeni

Bere Timișoreană

Specialitățile noastre de iarnă sunt:

:: Record-Specială ::

bere deschisă, tare, de un grad 'nalt.

::: Englisch-Porter :::

bere neagră nutritoare cu dublu malt

La Crăciun să nu lipsească de pe masa nimănui!

Sărbători fericite Vă dorește

ZENOVIE J. VOȘTINAR

Bafet „ORIENT“ ARAD, Piața Catedralei

Ca să vă faceți ghetе cu prețuri reduse. Ghetе noi pentru dame începând de la 500 lei în sus, Ghetе noi pentru bărbați începând de la 600 lei în sus. Pingelitul ghetelor bărbătești 100 lei, damelor 80 lei și pentru copii 40 lei. Repararea tocurilor la ghetе 20 lei. Reparații mai mici 10 lei. Pentru fie care lucrare garantez pentru 60 zile. Rog sprijinul onoratului public.

78

Ilie Nadaski
Piața Peștelui 19.

Atențiune.

Cele mai fine
comode
efține
moderne
durabile
și elegante încălziminte se
confectionează la comanda în atelierul IOAN GOICEA, Arad, str. Eminescu Nr. 4.

Mare magazin cu un bogat asortiment de pantaloni și ghetе de cea mai superioară calitate pentru Doamne și Domni.

Nr. 446

Primăria comunei Comlăuș.
No. 1351/1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 20 Decembrie 1927 orele 3 p. m. se va da în arândă călduța comunală prin licitația publică.

Tot în același zi la orele 4 p. m. se va esaranda dreptul vamal al comunei. Licitațiunile se vor ține în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din Legea Contabilității publice, la Primăria comunei Comlăuș. Esarandarea se va face pe anul 1928.

Primăria.

No. 602.

Cassa de Păstrare a Județului Arad.

Fondată: la 1870.

Adresa telegrafică: Bancomit

Telefon: 24, 125, 225

Capital social și fond de rezervă:
25.000.000 — Lei.

Se ocupă cu toate afacerile bancare de toată ramura.
Institut cu drept de afaceri de devize și cu înmănare de cereri vamale.
618

In atelierul fotografic

GEZA NAGY ARAD, Bulevardul Regina Maria 8.
Vis-à-vis cu Prefectura.

De sărbătorile Crăciunului se pregătesc cele mai frumoase FOTOGRAFII, lucrate cu mare atenție, artistic, după gust și comandă.

Atelierul este încălzit în permanență. No. 587

In marea prăvălie IULIU HEGEDŰS din Arad, Bul. Regina Maria

se găsesc cele mai frumoase CADOURI de CRĂCIUN pentru copii, genți pentru dame, gramafoane, cărucioare de copii și mare depozit cu articole de sport. 586

Cadouri de CRĂCIUN practice și folositoare în prăvălia de TEXTIL și MODĂ a lui

Nr. 590

I. EISELE, Str. Meșianu

Pește proaspăt și sărat să capătă zilnic
la DUȘAN BERAR, Piața Catedralei.

Nr. 592

— Cer sprijinul Onoratului public Românesc —

Școala Primară de stat Nadăș jud. Arad
No. 50/1297

Publicațiune.

Se va ține licitație publică pe ziua de 1 Februarie 1928 orele 10 a. m. în localul primăriei din Comuna Nadăș Arad, pentru procurarea a 50 m³ lemne de foc, necesare școlii primare de stat, din această Comună, pe anul 1928.

Nadăș la 10 Decembrie 1927.

Comitetul școlar-rural- Nadăș.
No. 598.

Primăria comunală Taut
No. 750/1927

Publicațiune.

În ziua de 14 Ianuarie 1928 ora 10 a. m. Primăria comunei din Taut ține licitație publică pentru procurarea materialului de cancelarie și iluminat necesar la notariatul Taut în anul 1928.

Informațiunile se dau în biroul notarial.

Taut, la 12 Decembrie 1927

Primăria.

No. 600

Com. școlar No. 2 din Olari.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință că în ziua de 19 Febr. 1928. la ora 3 d. m. se va ține o licitațiune publică, cu oferte închise, conform Art. 72—80 din Legea contabilității, pentru repararea latrinelor și gardurilor școlare.

Devizul și condițiunile se pot vedea la direcția școlael.

Olari, la 15 Dec. 1927.

Comitetul școlael.

No. 509

Citiți și răspândiți
ziarul

„TRIBUNA NOUĂ“

Oferim mobilele de fier

noi confecționate ca, paturi din alamă, paturi pt. copii, spălători, cuere pt. haine din sârmă cu ramă din fier sau lemn. Aranjamente pt. spitale și internate bine executate, cu prețuri convenabile, mese pentru operațiuni medicale și dulapuri pt. medicale, la cerință, trimite lista cu desennuri și prețuri

Nr. 595

FRAȚII FLEISCHER fabrică de mobile de fier și alamă ARAD, Str. Rusu Șirianu No. 14 (fost Aulich Lajos.)

Industria Textilă Arădană

SOCIETATE ANONIMĂ

No. 595

Fondată la anul 1887.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
ARAD

Sucursale: Chișineu-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine, Buteni și Aradul-nou.
Agenții: Săvârșin și Călaniceri.

Capital și Fonduri proprii Lei 50.000.000
Resurse „ 500.000.000

Să ocupe cu toate afacerile bancare.
Are legătură cu toate băncile din țară și corespondenți în toate
centrele mari ale lumii.

Bancă autorizată pentru operațiuni de devize.

Intreprindere proprie: „NORA“ Fabrică de măhuri și perii în Arad.

Nr. 619

AVIZ.

Avizăm On. public românesc, că cu ziua de 1 Decembrie am deschis
magazinul nostru de mobile de lux în localul propriu din Palatul
Domeniilor, Str. Horia și Gh. Popa colț, unde se pot procura ieftin
și în condițiuni foarte avantajoase tot felul de aranjamente ș. a. dor-
mitoare, sufragerii, birouri etc.

Primim comanda după desen și devize întocmite de desenatorul nostru.

No. 617

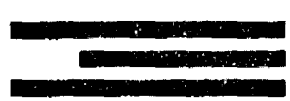
Locuința Artistică

societate în comandă a tâmplarilor români din Arad.

V. Sfât și Comp.

Sărbători fericite

doresc onorațiilor clienți și cunoscuților mei.

SZALPETER F. și soția

proprietar Restaurantul „CORNUL VÂNĂTORILOR“

Arad Str. Românului.

No. 627.

FABRICA DE IMPLETITURI SI TRICOTAGE din ARAD S. A.

CAPITAL LEI 15.000.000.

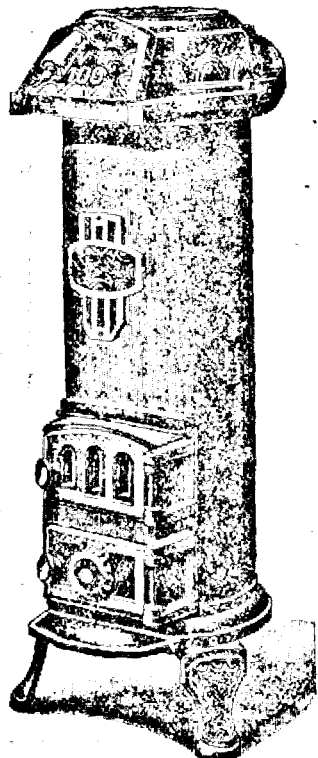
Cumpărați numai renumitele produse

Jerseuri, veste, pullover, șaluri, ciorapi

și toate articolele din această branșă.

Vopsitorie proprie.

Nr 594

Cea mai mare economie o puteți face

dacă încălziți locuința, birourile, atelierile cu

COCS de SILEZIA

care se vinde la Uzina de gaz Arad, cu prețul de Lei 330.

Avem în depozit și un asortiment special de **sobe pentru cocs** pe cari le punem la dispoziția publicului cu prețuri foarte convenabile acordând și înlesnire de plată în rate lunare.

Prin aceste sobe puteți economisi 40% față de sobele încălzite cu lemne.

Sobe se pot vedea în prăvălia Uzinelor Comunale din Str. Eminescu No. 4.

Prima Fabrică de Ghete din Sibiu S. A.

MARE VÂNZARE DE CRĂCIUN

Dela 12 până la 24 Decembrie
acordăm pentru toate produsele
noastre 10% reducere de Crăciun!

Depozite de Fabrică:

Sibiu: Strada Regina Maria 34.
Sibiu: Piața Cetății 1.
Brașov: Strada Prințul Carol 5.
Medias: Strada Stefan Ludwig Roth No. 3.
Arad: Bul. Reg. Maria Nr. 2.

570

Banca Marmorosch, Blank & co. Soc. An.
Sucursala Arad.

Adresa telegrafică: BLANK BANCA Arad. Sediul Central București
Telefon: 201. 241. 555.

Capital și rezerve: Lei 400.000.000.

Sucursale în București: Calea Victoriei, Calea Griviței
Agenții: Piața Sf. Anton, Calea Moșilor, Calea
Văcărești, Calea Rahovei.

Sucursale în province: Arad, Braila, Brașov, Cernăuți Cluj, Constanța,
Galati, Galati-Port, Oradea, Rădăuți,
Satu Mare, Suceava (Bucovina), Trg. Mureș.

Sucursale în străinătate: Constantinopol, Paris.

Afiliațiuni și corespondenți în toate orașele mari din țară și străinătate.
Primește depuneri în cont curen și spre fructificare (carnet cassa
de economie) fără abdicare, cu condițiunile cele mai convenabile.

Cumpără și vi de devize la cursul cel mai bun al zilei.

Se ocupă cu afacerile bancare în toată ramurile.

Nr. 596

No. 1729/927

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 15 Ianuarie 1927 se va da în arendă prin licitație cu oferte închise și sigilate dreptul de incasa vamă (taxă de locație) după locul de țarg a comunei Seitin pe durata dela 15 Ianuarie până la 31 Decembrie 1928. Condițiunile de licitație se pot vedea la Primăria comunei Seitin.

Odată cu ofertele se va depune și vadiu de 10% din suma oferită.

Seitin la 14 Decembrie 1927.

No. 607

Primăria.

No. 2727/027

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 Ianuarie 1928 se va da în arendă compul peste Mureș a comunei Seitin pe durata dela 15 Ianuarie până la 31 Decembrie 1928 cu oferte închise și sigilate în conformitate cu legea contabilității publice.

Odată cu ofertele se va depune la primărie și vadiu de 10% din prețul oferit.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Primăria comunei Seitin.

Seitin, la 14 Decembrie 1927.

No. 608

Primăria.

Mihail Kuhl

Văpsește și curățește după dorință, în cel mai scurt timp și punctual lână și tot feluri de

589 haine.

Prăvălia Strada Eminescu No. 10
Atelierul Str. Romul Velicu 9.

No. 2128/927

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 Ianuarie până la 31 Decembrie 1928 prin licitație cu oferte închise și sigilate se da în arendă.

Odată cu ofertele se va depune și vadiu de 10% din prețul oferit.

Ofertele se vor depune la Primărie unde se poate vedea și condițiunile de licitație.

Seitin la 14 Decembrie 1927.

No. 606

Primăria.

CONGRESUL

„Asociației generale a medicilor din România”
ținut la Arad, în 18 și 19 Dec.

În zilele de 18 și 19 Dec., s'a ținut în localitate primul congres științific al „Asociației generale a medicilor din România”.

La 9 jum., ora fixată pentru deschiderea congresului, sala palatului cultural era ocupată de numeroși congresiști și de publicul dornic de a cunoaște evoluția diferitelor probleme medicale. Autoritățile locale erau reprezentate prin d-nii: I. Georgescu, prefectul județului, P. S. S. episcopul dr. G. I. Comșa; Zamfir Filotti, prefectul poliției și C. Teodorescu, consilier comunal.

Ziua întâia.

Deschiderea congresului.

Congresul a fost deschis de d. prof. dr. N. Gheorghiu, președintele „Asociației generale a medicilor”. Face o sumară comparație între știința medicală de la noi și din celelalte țări. Medicina cum se face în România poate sta pe picior de egalitate cu cea care se face în orice țară din Europa, sau peste ocean.

D. dr. Vișoianu, secretar general în ministerul sănătății publice, vorbește în numele ministrului, care n'a putut lua parte la congres.

P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului salută congresul în numele credincioșilor din eparhia Aradului.

D. I. Georgescu, prefectul județului salută în numele populației fruntașului județ de frontieră.

D. prefect a arătat însemnătatea ce o are acest întâiu congres științific al medicilor din țara întreagă, care ne face deosebita cinste de a-l ține în orașul nostru.

Aduce omagii doctului corp pentru munca ce o depune în interesul sănătății satelor, căci progresul unui popor este condiționat de sănătatea fizică a acestuia.

Nu se va uita niciodată gestul de înalt patriotism al medicilor din România mică, când în anul 1911, aceștia au refuzat să participe la congresul internațional, aranjat în capitala opresorilor noștri depe vremuri, la Budapesta. Medicii români au înțeles atunci că nu pot să stea la masă cu reprezentanții călăilor fraților lor din Ardeal.

D. SPIRU, directorul regionale X-a sanitară, salută pe membrii congresului, spunând că se bucură că sediul congresului a fost ales Aradul.

D. C. Teodorescu, consilier comunal, aduce salutul lui în numele populației orașului Arad; d. director școlar Ascaniu Crișan, în numele asociației profesorilor secundari; d. ing. C. F. Arad-Podgoria, în numele asociației inginerilor și d. dr. Ștefan Albu, în numele asociației medicilor locali.

Se constituie biroul

Președinte, d. prof. dr. N. Gheorghiu; vice-președinți d-nii: dr. Spiru, dr. Căndea (Timișoara) docent dr. Al. Pop (Oradea); secretari d-nii: dr. Alfandari, dr. Musse (București), dr. Mager și d-ra dr. Paraschivescu (Arad).

Președinți de onoare au fost aleși d-nii N. Săveanu, președintele Camerei; Ioculeț, ministrul sănătății; I. Georgescu, prefectul jud. Arad; P. S. S. Episcopul dr. Grigorie Comșa al Aradului și dr. Aurel Demian.

Raportorii

Primul raport a fost al d-lui prof. dr. S. Nicolau, despre: „Tratamentul abortiv al sifilisului”.

Cunoscutul sifilograf face o expunere a problemei sifilisului.

„Așa crede, că cele mai bune tratamente ar fi acelea care se aplică în mod energic, cu mică distanță de timp dela injectie la alta.

„A raport a fost al d-lui prof. dr. Titu Gane, despre „Paralizia infantilă”.

Raportorul face istoricul acestei boale, dela 1841. Epidemia a bătut în toate țările europene, în America au fost 32.000 de cazuri. La noi, această epidemie a făcut peste 2000 victime.

După masă, la ora 4 prezentat raportul d-lor Iancu și S. Dariu (Cluj), despre o epilepsie paralizie infantilă pe care au observat-o la azilul de copii din Cluj.

A urmat raportul d-lui V. Trifu, despre „Tratamentul actual al blenoragiei” și apoi conferința publică a d-lui prof. dr. D. Ionescu: „Cum trebuie dusă lupta contra tuberculozei”. Conferința a fost însoțită cu numeroase proiecțiuni luminoase.

În sanatoriile de tuberculoși dela noi, nu sunt decât 3200 pacienți. Sunt aproximativ 50.000 de morți de tuberculoză pe an.

Banchetul oferit de prefectura județului.

Seara la 8 jum., Asociația medicilor orădeni a organizat un festival artistic în cinstea congresiștilor, în palatul cultural; iar la 9 jum., s'a dat un banchet la restaurantul „Crucea albă”, — banchetul a fost oferit de prefectura județului.

A doua zi:

Luni 19 Dec. la ora 9 dim. au făcut comunicări:

Prof. dr. D. Ionescu: Noui cercetări asupra nervilor inimii (nervii cardiaci toracici).

Dr. Poenaru-Căpălescu: Transfuzia sanguină directă în terapia actuală. Docent dr. Pop Al. (Oradea): Chelclitile din punct de vedere chirurgical.

Dr. Costa R. (Oradea): Cancerul ovarial Krukenberg.

Docent dr. Pop și dr. Găldău (Oradea): Arsurile stomacale cu sodă caustică.

Dr. Matei I. (Oradea): Principiile și mijloacele de combatere ale bolilor sociale. Rezultate obținute în jud. B. hor.

Dr. Căndea N. (Oradea): Noui cercetări terapeutice în Parkinsonismul postencefalic.

Dr. Munteanu L. (Oradea): Constatări și principii noi în combaterea sifilisului în armată.

Dr. Chistof Nic. (Sân Nicolaul-Motru): Deviația nucleară la stânga a celulelor neutrofile.

Dr. Georgescu Marius (București): Profilaxia și tratamentul infecțiilor puernereale în Inst. clinico obstetrică din București.

Dr. Albu S. (Arad): Cercetări istorice și din domeniul ginecologiei în deosebi cu privire la cancerul uterin. Rezultatele terapeutice ale Institutului de obstetrică și ginecologie din Arad.

Dr. Radu (Arad): Complicațiile nervoase în vaccinația antivariolică.

Dr. Copăceanu (Arad): Criza nitritică și acidă.

Dr. Cucu V. (Arad): O statistică privitoare la mișcarea populației în orașul Arad pe 10 ani.

Coferențiar dr. Alex. Iordănescu Dersca Oxigenoterapia subcutanată și intravenoasă.

Dr. Kărdos G. (Arad): Puericultură. Docent Cămpănu Liviu (Brașov): Etiologia și profilaxia gusei endemice.

Docent Țețu (București): Tratamentul preventiv al stricturilor esof. post-caustice.

Dr. Măruță S.: Tratamentul debilității prin școale în aer liber.

Dr. Căndea A. (Timișoara): Cancerul rectal

Dr. Nemolan (Timișoara): Mortalitatea copiilor sub un an în Banat.

Dr. Corcan (Timișoara): Oitete scarlatinoase

Dr. Căndea A.: Cholecistectomia ideală.

Dr. Preda (Timișoara): Tratamentul cărbunelui prin doze masive de ser.

Dr. Gabor (Timișoara): Sarcinile extrauterine în Banat în urma avorturilor provocate.

Dr. Popovici V. (Timișoara): Rolul acțiunilor dentare în provocarea bolilor de ochi.

Dr. Russu T. (Timișoara): Tract. artritelor supurative după procedeul Villems.

La ora 13 jum., congresul a fost încheiat, oaspeții făcând declarații de mulțumire atât colegilor arădeni — în special d-lui dr. Ștefan Albu, președintele asociației locale — cât și autorităților care au onorat cu prezența lor acest important congres. După masă congresiștii au vizitat fabricile: „Astra”, „Tricot-je”, Textile” și moara Neuman.

Patimile politice ne fac de rușine.

Ce atitudine a avut primăria orașului cu ocazia congresului medicilor.

În orbirea patimei politice edili noștri a avut o atitudine extrem de provocatoare și rușinoasă în același timp, cu ocazia primului congres științific al medicilor din țară.

O f. ricită idee a avut inițiatorii acestui congres, când au ales orașul nostru de graniță, ca loc de întâlnire, pentru tot ce știința medicală românească are mai select.

Această onoare, care a bucurat toate sufletele românești arădeni, și care nu a lăsat imposibil nici pe concetățenii minoritari, a trebuit să fie ignorată de părinții orașului, care nu au avut nici atâta simț, de a saluta congresul în numele populației orașenești. Cuvintele spuse de consilierului Teodorescu la deschiderea congresului, erau departe de a reprezenta elogiul cetățenilor arădeni. Am putea spune, că aceste cuvinte vizau mai mult persoane deosebite, decât pe cetățeni. Deși avem atâtea ajutoare de primari, nu s'a deranjat unul, ca să-și spună cuvântul de recunoștință, față de reprezentanții științei medicale românești.

Nu, domnii aceștia, în care „tipă” patriotismul românesc și care din nenorocire reprezintă populația acestui oraș, au ignorat cea mai elementară bunăcuvință aceea, de a ura bun venit unor oaspeți, ce făceau cinste orașului cu prezența lor.

Dar cauza acestei negliobii pare că o întrezărim.

Prefectul județului nostru, Dr. Ioan Georgescu, era de față, pentru a saluta pe congresiști în

Opera constructivă în județul nostru.

Înteruptă pentru scurtă vreme campania de construcții în județul nostru, ea a fost reluată cu îndoită energie. Așa, se va purcede în curând la înălțarea de noi locașuri de luminare a poporului, — precum și la refacerea șoselelor.

Continuarea operei de construcții școlare.

În cursul săptămânii trecute d. prefect al județului a ținut o consiliu cu primăria de plase și revizorii școlari din județ în vederea întocmirii programului de muncă pentru continuarea construcțiilor școlare.

Pe baza acestui program, în primăvara se va începe clădirea a 52 localități noi de școală. Până atunci, în cursul iernii, se vor alege terenurile de zidit, se vor tăia lemnurile necesare din pădurile statului și se vor transporta la locul de întrebuințare.

Pentru drumurile din județ.

În urma intervenției d. lui prefect I. Georgescu, s'au aprobat județului Arad 15 navețe pentru transportarea pietrei pe drumurile din județ.

Fecare navetă constă din 15 vagoane, de tot se vor transporta 2000 vagoane piatră spartă din carierele dela Vărfuri (Ciuciu) și Șebș.

numele și tregei populații a județului, și deci, reprezentanții orașului au găsit de cuviință să lipsească. Acești sectari, care văd în partidul liberal, partidul celor mai negre reacțiuni, merg până acolo cu negliobia în cât lipsesc de la o așa importantă manifestare intelectuală, punându-ne în mod inconștient, într-o lumină nefavorabilă chiar față de concetățenii noștri minoritari.

Linsa unui reprezentant autentic al orașului, a fost viu comentată de medicii buuresteni, cari nu si dedeau seamă până în prezent, cât de pătimase sunt luptele politice în Ardeal.

Deși era o datorie imperioasă, ca primăria orașului Arad să dea un banchet în cinstea congresiștilor, totuși, „domnii” dela Primărie nu au găsit bani pentru așa ceva. În schimb, pentru voi jurile lui Pista Arghel se găsesc bani berehet. Dar ce să-i faci, mai aproape e pielea de cât cămașa.

În seara primei zile de congres, Prefectura județului a dat un impozant banchet congresiștilor, spălând în felul acesta rușinea și de obrazul orașului. La acest banchet au luat parte mulți minoritari, și în urma discursurilor Dior doctori Vass și prof. dr. Ionescu, a urmat o seară de înfrățire, care a umezit ochii tuturor.

Dar și de la această frumoasă serbătorire, reprezentanții orașului au lipsit. Banchetul era dat de prefectură și sectarii politici de vrajbă și ură, nu au găsit de cuviință să stea la masă cu re-

prezentantul judeului, care a căutat, să ne scap de rușine în fața intelectualității românești. Purtarea aceasta a edililor noștri, izvorâtă dintr-o patimă politică bolnavicioasă, este palmă ce se

dă cetățenilor noștri, pentru care ei ar trebui să reacționeze, cerând izgonirea de la frânele orașului, a unor oameni lipsiți de bun simț, față de tot ce e manifestare intelectuală românească.

INFORMAȚIUNI

Redacția „Tribuna Nouă” transmite pe această cale tuturor colaboratorilor, cetitorilor și prietenilor săi SĂRBĂTORI FERICITE!

Domnul Prefect I. Georgescu fiind bolnav este reținut de medic în locuință două zile.

Suma de 800 lei trimisă Ziarului nostru de către Dl. Tăucean Romulus din Chișneu-Criș, suma ce s'a dăruit de către Domnii Dr. Gh. Cosma Beș, 300 lei, Dr. A. Ardelean, Sn. Nic. Mare 300 lei și Tăucean Romulus Chișneu-Criș 200 lei, pentru răscumpărare de coroană, decedatului Gheorghe Pacurari, fost casier la Consistorul Decezian, aceasta sumă Ziarul nostru a dat-o ca ajutor de Sf. Sărbători văduvei cu patru copii Agatra Tanasie din Arad, văduvă care este complectamente săracă.

D. Pamfil Șeicaru, cunoscutul ga-getar, bucureștean anunță că s'a retras din redacția ziarului „Cuvântul” și că va scoate dela 10 Ianuarie 1928 sub direcția proprie un nou ziar intitulat: „Curentul”.

Posta redacției.

Dlul I. Daul, dir. școlar în Șimand. Din respectul față de sfintele sărbători, ne vom ocupa de răspunsul d'ale dat d-lui Szász Károly, numai în unul din numerele noastre viitoare.

BIBLIOGRAFIE.

Viața de Boem de Henry Murger prețul lei 90.

Calendarul Gospod. rilor, pe 1928 cu supliment gratuit: o reproducere în fotogravură de: I. Simionescu, profesor universitar prețul lei 30.

Ciuleandra Roman de Liviu Rebreanu prețul lei 96.

Discursul Dlui prim-ministru Vintilă Brătianu

la discuția bugetului, în ședința Camerei dela 20 Dec.

D. prim ministru V. Brătianu (primit cu îndelungi aplauze) declară, că declarațiunile făcute de antevorbitori îl încutesc de o nouă expunere. Constată că politica financiară începută la 1922 este aproape la sfârșitul evoluției ei. Astăzi vorbesc faptele. Care sunt punctele cardinale ale acestei politici?

Întâi, am oprit inflațiunea, ceea ce nu se poate tăgădui.

Al doilea am echilibrat bugetul. După experiența celor 7 bugete, lucrul iarăși nu se poate tăgădui.

Al treilea, am ajuns plătitori la zi al datorilor noastre. Și aceasta prin propriile noastre mijloace.

După echilibrarea bugetului și după punerea la punct a datorilor flotante, am putut ajunge și la stabilitatea monetară. Nici acest fapt nu poate fi tăgăduit. Și am ajuns să avem și bilanțul de conturi activă, ceea ce deasemenea nu se poate tăgădui.

Canonie. Dr. Gh. Sârbu, valorosul membru al baroului advocațional și soc., din Arad și-a serbat la 22 I. c. în Arad căsătoria civilă cu d-șoara Athene Paguba din Arad.

Cununta religioasă va avea loc la 28 Dec. în Gișul Mare (jud. Bihor).

Nunii sunt domnii I. C. Georgescu, prefectul jud. Arad cu doamna și Dr. Sever Barbură, președintele tribunalei Arad, cu doamna.

Felicitările noastre!

Examenul pentru postul de Șef de birou cl. II-a dela Inspectoratul Muncii, conf. ord. Ministrului se amână pe ziua de 10 Ianuarie 1928 ora 9 dim.

Interes public. Ținerea registrelor jurnal. Legea timbrului intrată în vigoare la 1 Mai a. c. a impus tuturor comercianților și industriașilor ținerea și timbrarea registrelor jurnal. Cum data timbrării acestor registre s'a prelungit până la 31 Decembrie a. c. s'a ivit întrebarea, ori de într'un registru început și timbrat după data de 1 Mai trebuiesc introduse totuși datele cu începere dela 1 Mai.

Pentru lămurirea acestei chestiuni Camera de Comerț a cerut relațiuni și i-s'a răspuns, că ținerea registrelor comerciale este obligatorie numai din ziua timbrării registrelor și nu dela data de 1 Mai a. c.

În consecință fiecare comerciant și industriaș poate timbra și începe ținerea registrelor până la 31 Decembrie a. c., introducând în el numai datele cu începere dela ziua timbrării.

D-lul Primministru Vintilă Brătianu București

Uluiți de cruzimea destinului deplângem dispariția celui mai mare român, gloria istorică a epocii.

Organizația Partidului Național Liberal Radna jud. Arad.

programul cel mai nimerit. Dacă am izbutit se datorește concursului fostului președinte al consiliului și încrederea pe care permanent am avut-o în puterile țării, către care se întoarce prima mea recunoștință.

Cred — și nu e numai părerea mea — că opera consolidării este una din faptele care se datorește în primul rând organismului țării însăși.

Iată de ce cred că d. Mihail Popovici a greșit, când a înfașșat în culori așa de întunecate aspectele noului ale țării. Avem o țară de mare viitor și credința aceasta trebuie să fie permanentă. Nostri izvor de încredere în puterile noastre și de rezistență față de încercările din afară.

În ceea ce privește bugetul propriu zis al anului 1928, se poate spune că este un buget de așteptare — pe lângă că este un buget de corectare. De așteptare, întrucât abia acum se pune chestiunea reorganizării noului stat român. Până acum, am trait pe scheletul bugetului României-Mici.

Nu puteam să fac bug-tul ministerului meu corespunzător noului nevoi, până când nu știam ce destinație se va da comunei și județului. De îndată ce vom avea legea de îmbinare a administrației comunelor și județelor cu administrația statului, abia atunci putem înfăptui și bugetul buzut pe noul condiții de viață derivând din evenimentul războiului. Aceasta va fi opera bugetului din 1928.

Deocamdată, constatăm că creditul țării și creditul particular a sporit ceea ce va permite să intrăm și în epoca de înzestrare a țării, prin colaborarea cu capitalul străin. Această colaborare însă este în funcție de problema stabilizării monetare.

Sunt acuzat de optimism. Din experiența de a lăși, declar că mai mult am avut de suferit de pe urma pesimiștilor și defecțiștilor, de cât de pe urma optimiștilor.

Pesimiștii ne propuneau în 1922 și 1923 stabilizarea monetară în condițiuni de faliment. Ni-se cerea devalorizarea monetei. Alții propuneau revalorizarea absolută. În învălmășala de atunci, calea de mijloc era cea mai bună. Ce greu era de rezistat atunci tuturor asalturilor, care se dădeau prin presă, prin memorii, prin toate demersurile, până la guvern și parlament.

Polonia a făcut împrumut în străinătate; ea a avut concursul tuturor băncilor de emisiune, dar pentru că nu avea îndeplinite toate condițiile economice și financiare, ea n'a reușit în încercarea de stabilizare. N'am voit să mă duc ca un falit la ușa străinătății, ca să i cer concursul, ci ca un organism viu, capabil să se întrezeze și care a făcut dovada că poate să se întrezeze. Atunci ajutorul străinătății a venit în alte condiții și vom putea aspira la sprijinul tuturor băncilor de emisiune ale străinătății.

Nu ca paraliticii, cari cerșesc ajutorul altora, ci ca o țară, care după 7 ani a izbutit să se ridice singură, să se consolideze înăuntru și să-și plătească datorile — așa am înțeles să ne prezentăm străinătății. Arătați-mi altă țară care fără să fi făcut aceste eforturi și fără să fi ajuns la aceste rezultate, a putut să se stabilizeze monetară.

Chestiunea stabilizării nu trebuie privită iarăși ca o mană cerească, al cărei rezultat va fi sporirea prețului la cereale, etc.

Stabilizarea este numai o formă; ceea ce trebuie să urmărim în legătură cu stabilizarea este partea a

două — urmarea stabilizării: opera de înzestrare a țării. De pe urma acestor înzestrări avem de așteptat beneficiile adevărate.

S'au pornit tot felul de defăimări în ce privește politica noastră financiară și față de capitalul străin. Suntem cei dintrăi care ne dăm seama de răul adus țării prin cele întâmplate la Oradea.

Prea adesea se crede, că creditul este al unui om, nu al unui partid. Creditul este al țării. Și dacă se face un împrumut serios, el este al tuturor partidelor (Apl).

Consolidarea financiară este urmarea situației economice și depinde de normalizarea tuturor condițiilor de existență ale statului. Trebuie să urmărim normalizarea serviciilor de stat și punerea la punct a organizației statului cu organizația comunelor și județelor.

Mai trebuie precizat un lucru: că școala, cultura, biserica aparțin politicii de stat, iar nu politicii cutărei sau cutărei minorității. Putem cu hotărâre să privim aceste chestiuni și să le rezolvăm în interesul ambelor părți.

Tratatul.

În ce privește tratatele, s'au adus aici interpretări, pe care niciodată Liga Națională nu le-a vizat.

Noi suntem apărătorii tratatelor — și le vom apăra atât în lăuntru cât și în afară. Ni se vorbea de drepturi „astigite sub regimul unguresc. Noi nu recunoaștem drepturile venite de la regi apostolici ai altui stat. Suntem un stat modern, cu organizația noastră proprie și toate interesele și toate problemele urmăzătoare să fie soluționate prin prisma interesului general al noului nostru stat. Avem interesul să avem cetățeni mulțumiți, călți și loali față de stat.

Interesele lor nu pot contrazice interesele statului nostru și nu e problema care să nu se poată rezolvi favorabil în cadrul interesului general al acestui stat. (Apl)

Criza de numerar.

Vorbind de criza de numerar și de er-dit care se simte în deosebi în Arad-al, arată că băncile ardene au în depozit 2—3 miliarde. Bani țărănești pe care au făcut greșea să-i imobilizeze în înțepinduri mai mult sau mai puțin sigure, ceea ce a împiedecat restituirea către depozitari. Banca Națională însă va căuta să remedieze acest lucru, ajutând băncile cu credite ca să poată restitui țărănilor banii ce le aparțin.

Credit pentru agricultori.

Mai e nevoie de credit pentru agricultori, pe termen lung sau pe termen scurt; trebuie să se dea atenție legiferării lor muncitorii și Camera de muncă chemate să îndrumeze organizarea muncii și să rezolve cu dreptate interesele muncitorilor și.

Sunt probleme, a căror soluționare trebuie să înfruntească concursul tuturor românilor. Acestea sunt chestiunile de apărare înăuntru și de apărare în afară.

D. Titulescu.

În direcția reprezentării intereselor țării în străinătate, suntem datori să ubinim meritele și munca defășurată pentru cauza românească în străinătate de d. N. Titulescu. (Apl uz).

Să căutăm să consolidăm statul, pentru ca România întregă să ajungă să se bucure în fața tuturor n-țurilor d'aceiaș credit, de care s'a bucurat și în trecut România Mică. (Indelungi aplauze pe băncile majorității).

Al șarea discursului

D. Președinte citește o propunere depusă în scris pe biroului adunării, pentru așarea discursului dlui prim-ministru și ministru de finanțe Vintilă Brătianu.

Adunarea admite propunerea cu vii aplauze.